

fører (Godskesen), der i alt væsentligt og i Princippet stillede sig venligt overfor Lovforslaget.

Hauch: Jeg mener i og for sig ogsaa, at vi nu kunde lade Menighedsraadene i Fred, og det ærede Medlem (Steincke) havde maaske en særlig Grund til at lade dem i Fred. Jeg har det Indtryk, at det ærede Medlem ikke vil lade sig stærkt paavirke af, hvordan disse Menighedsraad udtaler sig i denne Sag. Iøvrigt maa jeg sige, at det ærede Medlem regner paa en mærkelig Maade. I 181 af 1790 Menighedsraad har svaret, og af disse har 917 udtalt sig ganske klart om Forholdene; men saa tillader det ærede Medlem sig at regne med, at de 609, der overhovedet ikke har svaret, maa forudsættes at være stemte for tvungent borgerligt Ægteskab. Det forekommer mig at være en underlig Regnefaçon, og de Slutninger, som drages af saadanne Beregninger, har ikke stor reel Betydning.

Steincke: Det ærede Medlem (Hauch) vender Sagen paa Hovedet. Jeg har, som han meget rigtig bemærkede, ikke nogen større Respekt for Menighedsraadens Udtalelser i denne Sag, men det er de Herrer, som møder med Betydningen af Menighedsraadens Tilkendegivelse, og heroverfor er det min Interesse at vise, at de Herrer ikke bør lægge den store Vægt paa denne Tilkendegivelse fra Menighedsraadene, som de gør. Selv har jeg udtalt, at uanset om samtlige Menighedsraad anbefalede det, vilde det for Lovgivningsmagten være det ærligste og rimeligste Standpunkt ikke at tage Hensyn dertil.

Justitsministeren (Zahle): Jeg kan indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger.

Overfor de Udtalelser, som er henvendte til mig angaaende den borgerlige eller kirkelige Ægteforening, at det kunde da ikke være til Gene for nogen, at Præsten havde Samvittighedsfrihed og ikke var forpligtet til at vie andre end dem, han med frelst religiøs Samvittighed kunde vie, maa jeg dog sige, at der skal to til at indgaa Ægteskab. Det kan meget vel være, at det er den ene meget magtpaaliggende at faa kirkelig Vielse, medens det er den anden nogenlunde det samme, men han vil derimod giftes med sin Kæreste. Det er nok den sidste, Præsten muligvis kan have noget imod, og naar saa Præsten frit kan nægte at vie denne Person, selv om vedkommende opfylder

de almindelige Betingelser, som Loven stiller, gives der derved Præsten en Myndighed til at øve en Kirketugt over vedkommende Borger i Staten, som Præsten ikke har nu. Thi det er Traditionen — det maa jeg sige til det ærede Medlem, (Nordby) som sidder derovre —: den Ordning, hvorunder det ærede Medlem har levet, og som han gerne ønskede at efterlade til sine Efterkommere, er den, at en Præst er forpligtet til at vie Personer, der opfylder de almindelige lovlige Betingelser for at kunne indgaa Ægteskab. Hvis man nu gaar over til, at Præsten frit skal kunne nægte dette, kan Borgerne derved let komme i en vanskelig Situation. Og er der en Præst, som nægter det, ved jeg ikke, hvorfor der skulde være en anden Præst, som skulde sige ja; vi faar vel ikke Præster af forskellige Grader, saa at man kan mene, at naar een ikke vil, er der nok en anden, som vil. Snarere maa man gaa ud fra, at naar en Præst har svaret nej, vil allerede af den Grund alle andre Præster i Landet meget betænke sig paa at gøre det; men derved giver man Præsterne en borgerlig Magt, og det at give Præster borgerlig Magt fremavler Hykleri og modarbejder sand Religiøsitet. Det skal man ikke gøre, navnlig ikke, hvis man er ivrig religiøs.

Jeg maa takke det ærede 10de Medlem for 2den Kreds (Inger Gautier Schmit) for det varme Forsvar for Forslaget; men jeg maa rigtignok gøre opmærksom paa, at det ærede Medlem tager fejl, naar det ærede Medlem tror, at de Skilsmiseregler, der er samlede i dette Lovforslag, gør det væsentlig lettere at opnaa Skilsmisse end nu. I alt væsentligt er det en Kodifikation af de Regler, der findes i Lovgivningen, eller som er udarbejdede gennem administrativ Praksis. Der er ganske vist en Forkortelse af de Frister, i hvilke Ægtefæller, der er skilte, skal leve i Cølibat, men de gældende Bestemmelser er ogsaa en fuldkommen Urimelighed og ikke til Beskyttelse for Ægteskabet i nogen som helst Henseende. Overhovedet maa man vel sige, at naar Ægteskabet skal kunne opretholdes som en af alle agtet og æret Institution, er det ogsaa nødvendigt, at der er en rimelig Adgang til at udskille de uheldige, uheldige og slette Forhold, som udvikler sig indenfor denne Institution. Hvis der ikke er en saadan rimelig Adgang til Skilsmisse, bliver Ægteskabet ikke længere nogen god Institution, men en Institution, der i alt Fald har sine sørgelige og uheldige Sider. Jeg tror, det er overflødig